

Natis 12.000. Stajerc stane za celo leto samo 60 krajcarjev.

Izdavstvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopiju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
izdati do ponedeljka pred izdajo do-
datne številke vpslati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 10. V Ptuj v nedeljo dne 19. maja 1901.

II. letnik.

Vabilo

k

potovalnemu shodu

„Slovenske kmečke zveze“

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 19. maja
ob 3. uri popoldan

v Slovenski Bistrici
v gostilni g. Neuholda.

Predmet dnevnega reda:

Položaj kmečkega stanu.

Gostje dobrodošli!

Nekaj iz mojega življenja.

Piše F. Gorjan.

Dali so me stariši učiti čevljarstva pri nekem
bogatem mojstru v B. . . Dolga so bila štiri leta
delanja in grenka tudi, a prestal sem jih vendarle.
Delal sem še kakih pet mesecev pri svojem mojstru,
pot pomočnik. Pri vsakem delu je treba človeku iz-
kušnje, katero si pa človek le sčasoma pridobi. Tudi
čevljarček mora delati in videti vsakovrstne čevlje,
da je dober in obiskan mojster. V to svrho mora po
svetu, ker ravno v širnem in daljnem svetu človek
najprej vidi in sliši, kar mu zelo koristi, če ne
prej ko v sedmih letih.

Tako sem sklenil, dase podam s culico po svetu,
da se v svojem delu še bolj izurim. Poslovil sem se
mojstra, ki mi pri odhodu stisne nekaj okroglega
roka in se podam domov k starišem, katerim sem
zamanil, da grem na rajžo.

Uravnava Pesnice.

V štev. 37. „Südsteirische Presse“ poroča se o
govoru državnega poslanca Ploja, v katerem se šta-
jerskemu deželnemu odboru predbaciva, da je on za-
krivil zakasnitev regulacije Pesnice. V tem, vsekakor
od Ploja samega spisanem poročilu se čita: Dr. Ploj
poudarjal je dalje o tako nujni regulaciji Pesnice in
Sotle in označil škodo, katere vsako leto po več-
kratnem preplavljenju že itak ubogemu kmetu, povzroči.

Štajerski deželni odbor, kojemu je vse to dobro
znano, začel je za Spodnji Štajer maloveselo politiko.
Ni se brigal za poškodovane interese in interese
sploh ter nastopil temu nasproti prav čudno, da,
slabši kot mačeha nasproti svojcem.

Od strani dežele ni o prašanju regulacije
omenjenih rek nobenega posebnega pospeševanja pri-
čakovati — izgovor o slabem denarnem položaju
dežele ni nobeno opravičenje odlašanja tako nujnih
interesov.

Gospod hofrat Ploj naj bi se bil morebiti pač
preje o tej zadevi informiral, predno je tako obteže-
valno proti deželnemu odboru nastopil, s tem bi si
bil zopet veliko blamažo prihranil, kajti on si bode
dokazati dopasti mogel, da tudi ena točka njegovih
trditvev ne odgovarja resnici.

„Hodil bom kake dve leti“, sem jim rekel „in
potlej se vrnem domov.“

Dali so mi veliko dobrih in lepih nauk, de-
narja pa nič. In ravno zadnjega je človeku pri po-
tovanju najbolj potreba.

Bil je lep pomladanski dan, ko jo krenem iz
domače vasi na glavno cesto. Kam in kako, tega sam
nisem dobro vedel.

Bom pač šel kar naprej, sem si mislil in če
pridem do kakšnega večjega trga ali mesta, bom pa
pri čevljarskih mojstrih poprašal, če potrebuje kak-
šnega pomočnika.

Denar, katerega sem si prihranil za pót, sem
skrbno hranil in le tedaj sem si kupil sam kaj za
jesti in piti, če že na nobeden način nisem mogel
dobiti kako drugače — brez denarja. Spal, večerjal
in zajuterkoval sem na „ferpflegsstationih“, kosil sem
pa v različnih hišah usmiljenih ljudij. Za žejo pil
sem vodo, katere je dovolj na svetu. Na parnah sem

Ko je pred šestimi leti vsled regulacije Pesnice pri Mariboru povodenj na spodnji progi toliko škode naredila, obrnili so se prizadeti najprvo na svoje zastopnike, poslance dr. Rosina, dr. Jurtela in profesor Robiča. Dr. Rosina je obljubil pogledat priti, ta gospod je napovedal tudi dan in uro svojega prihoda, naročil celo voz, a on ni prišel.

Tudi drugi gospodje niso kaj ednakega ukrenili, in tako so bili prizadeti primorani, sami pred deželni odbor stopiti. Napravile so se torej peticije in deputacije v Gradec in na poljedelsko ministerstvo odpisale, na kar je v letu 1898. komisija pod vodstvom vladnega svetovalca Edvarda Markus-a si progo ob Pesnici ogledala. Ta komisija našla je reguliranje Pesnice na spodnji progi za absolutno potrebno. Tudi k temu ogledovanju je dr. Rosina priti obljubil, a tudi sedaj ga ni bilo.

Tudi v letu 1899 hotela se je deputacija v Gradec peljati in poslanci so ji vsako pospeševanje obljubili. Ko pa je deputacija bila že med potjo, došel je telegram, naj se moške zopet vrnejo nazaj. Konečno v letu 1900 zbrali so se občinski predstojniki od Velike Nedelje, Trgoviča, Cvetkovcev, Oslušovcev, Formina, Gorčnic Zamušev, Mezgovca, Sloma, Dornave in Mostečnega in se peljali v Gradec in v imenu svojega siromašnega ljudstva od 7000 duš prositi odpomoči. Že takrat slovenski deželnozborski poslanci niso hoteli hoditi k deželnozborskim sejam v Gradec, ali za regulacijo Pesnice potegnil se je poslanec Ornig in tako je bilo mogoče popolen uspeh doseči.

Stvar tedaj stoji približno tako:

Nameravana izpeljava popravljalnih del ob Pesnici, ki so se lanskega leta vzela v računsko poročilo in ki obsegajo dolžino od početka doline pri Sv. Jurju pa do prelaza južne železnice (to je I. del) koja projektovana dela so se že v letu 1899 pričela, so zgotovljena. Za prvi del, 386,5 metrov dolgo progo znašala bodo popravila K 1.900.—; za drugi del 1463,00 m dolgo progo K 41.000.— in za tretji del te prve proge K 49.600.— oziroma povišana za K 22.320.—.

V delo vzeta predmeta „Ulbl“ in „Spodnja Sv.

Kunigunda“ se niso mogla docela rešiti, ker j interesentov proti odloku c. kr. okrajnega glav v tej zadevi vložilo rekorze. Po rešitvi teh rek bode se z regulacijskimi deli o ugodnem času p

V zadevi drugega dela proge, to je od p južne železnice pri vasi Pesnica, pa do onega p pri Možkanjih stoji poročilo tako:

Nameravana odstranitev jezov pri Perko in Spritzei-ovem mlinu, se je od deželnostavben urada na podlagi storjenih preiskovanj preračun K 16.400.—.

Dalje se je deželni odbor v tej zadevi z dne 12. oktobra 1900 v svrhu odstranjenja ome jezov obrnil na c. kr. namestništvo, s prošnjo ono privoli, da bi c. kr. poljedelsko minist prispevalo k temu iz meliracijskega zaklada K 7.380.—, kar je namestništvo tudi ugodil odlok c. kr. poljedelskega ministerstva o tem sedaj ni izšel.

Glede, tretje proge od železničnega prel Možkanjih pa do izliva v Dravo se poroča, vsled vzpodbudbe deželnostavbenkega urada, temu od c. kr. namestnije napravljenem projek to 9,2 km dolgo regulacijsko progo povišati pr preračunjeni znesek od K 357.000 na K 430.0

Stroški za drugi del te tretje 0,900 km proge povišajo se od preračunjenih K 52,10 K 59.400.

Deželni odbor je z noto od 20. novembra štv. 47.820, preje imenovanih detajl-projektov gulacijo tretje proge se na c. kr. namestništvo s prošnjo, da bi ono privolitev c. kr. poljede ministerstva, kakor tudi za stroške drugega dela proge od poljedelskega ministerstva, in to v 50 odstotkov iz točke „melioration“ izprosilo.

Konečno se je deželni odbor glede izpelj sekcije z noto od dne 15. novembra 1900, štv. 4 na c. kr. glavarstvo Ptuj v svrhu dovršitve pravnega obravnavanja obrnil.

Ker je tedaj ministerska p litev teh projektov dosedaj izos

tudi večkrat spal in to tembolj, ker so bile noči po letu tople in ker se da v senu tako sladko počivati.

Tako sem prepotoval jedno poletje in bližala se je jesen. Precej vroče je še bilo. Sadja sem dobil zelo dober kup. Enkrat s palico med veje in imel sem zrele jabolke na tleh.

Pozno popoldan sem tako korakal precej utrujen proti mestecu N. Pri nekem kmetu dobil sem nekoliko večerje in ob kakih najstih spravim se grozno utrujen na pod v krmo. Noge so me bolele, kajti imel sem krvave žulje in po vrhu še po čisto nepotrebnem „volka“.

Ni se mi ljubilo razpravljati, ampak sezul sem samo čevlje in se tako oblečen vležem v krmo. Zaspal sem takoj. Ob treh zjutraj me zbudiyo mlatiči. Vstal sem, se obul in tako odšel iz krme, da me mlatiči niso videli, kajti ti ljudje navadno radi zbadajo čeljarčke, kar sem sam vedel iz izkušnje.

Počasi sem korakal proti mestu še jedn oddaljenem. Hotel sem priti do njega ob kak uri zjutraj.

In tako se je tudi zgodilo. Med potjo srečal skoraj nikoga, došel me pa sploh ni no. V mestu je že bilo precej živahno.

Prestopivši most, pridem na majhen trg čajo me pekarčki, ki raznašajo sveže pecivo čevljarčki s čevlji, škorni in štifletni.

Malo čudno se mi je zdelo, da vsak, ki srečal in za menoj pogledal, je obstal in sko glas smejal. Vraga, kaj sem danes tako ču smešen, da se mi posmehujejo, sem si mislil vendar takšen ko vsak dan in še nikdar se nikdo posmehoval.

Čim bolj je šlo proti sedmim in pol osmin bolj so ostajali otroci za menoj in se krohotali bila me je jeza in vedel bi bil le rad, kaj

in vodopravna obravnavanja še niso dovršena, nemore se potakem tudi to delo pričeti.

Iz teh, iz aktov povzetih podatkov zamore dr. Ploj povzeti, da se od slovensko-klerikalne strani za regulacijo Pesnice sploh ni nič storilo, dalje, da so vsi načrti od dežele izdelani in so se denarji privolili; končno, da se je delo prve proge vsled rekurzov zavleklo, da pa glede druge in tretje proge akt pri poljedeljskem ministerstvu leži.

Dežela storila je vse kar je v njeni moči, deželni odbor tedaj ne goni „maloveselo“ politiko in ne razvija „čudno“ oskrbovanje, tudi je popolnoma nerisnično, da bi se od dežele v tej zadevi nič doseči ne dalo, res pa je, da se poslanci, na čelu jim dr. Ploj, izogibajo koristi svojih volilcev zastopati, se pri najvažnejših prašanjih popolnoma odstranijo in svojo pomanjkljivost na interesih in študijah skozi obrekovanje drugih pokriti skušajo.

Vojna v Južni Afriki.

Zadnje čase dohajajo zopet številnejša poročila iz južnoafričanskega bojišča. Bitke in male praske se vrše pogostoma v Kaplandiji in v Transvaalu. Vojna se torej nadaljuje in nič ne kaže, da bi se bližal konec. Dewet je nekaj časa počival s svojimi oddelki, ter ta čas porabil za to, da je svojo vojsko organiziral in discipliniral. Sedaj pa namerava iznova začeti z ofenzivo, ter se loti v družbi s predsednikom Steinom novih operacij v Oranju. Krüger je dobil obvestilo, da stoji še 24.000 Burov pod puško, ter da je med njimi 7000 Burov iz Kaplandije. Število Burov, ki so še v vojni, je menda malo pretirano, a gotovo je še tako veliko, da bode vojna, — kar priznavajo tudi Angleži — trpela vsaj še pol leta, predno se sklene mir. Vse pa kaže, da bodo morali odnehati Angleži, ter se zadovoljiti z moralnimi, ne pa dejstvenimi uspehi. General Delarey je angleške odelke pod generalom Babingtonom blizu Hartebeestfonteina tako zdelal, da so vsaj za nekaj časa za boj nesposbni.

meni tacega. Ogledujem in ogledujem se, a našel nisem ničesar.

„Glej ga, glej ga, kakšni je zadej! S kurami se je menda tepel“, tako so upili paglavci.

Kaj pa, ko bi jaz imel kako liso na hrbtu, mi je šinilo v glavo in takoj stopim v prvo vežo, kjer slečem suknjo in jo ogledam na hrbtu.

O primaruha! Grom in pojata! — Na hrbtu suknje so se poznale dve strte jajce. Rumenjak in belak sta se lepo daleč na okoli razmazala, luščine so se pa držale suknje kakor pečat.

Zvečer, ko sem se ves utrujen vlegel v slamo, vlegel sem se tudi ne dve jajci, a zapazil nisem radi utrujenosti.

Kaj sem si hotel! Suknje nisem mogel več take obleči, ampak zgrnil sem jo čez roko in jo mahal po najbolj temnih stranskih ulicah do vode, kjer bi si bil suknjo osnažil.

Velike operacije Frenha v jugozahodnem delu Transvaala so ostale brez uspeha in general Botha se je utaboril v Ermelu, kjer je vsak čas pripravljen začeti boj iznova. Botha sam je naslikal Krügerju vojni položaj, ki je za Bure bajè jako ugoden, ter izjavil, da ne odneha do zadnjega diha, ako Angleži ne priznajo neodvisnosti burskih dveh republik. Frenh je je sedaj bolan v Kapstadt, ker ima hudo mrzlico, malarijo. V Kaplandiji so Buri v okolici Cradocka, kjer je menda general Krutzinger, porušili več angleških nasipov. Ponoči je ustavljen ves promet. Ali so Buri v zadnjih večjih bitkah v severnem in vshodnem Transvaalu res imeli tako velike izgube, kakor poročajo angleški listi, se izkaže kmalu, ko dospó še druga zaneslivejša poročila. „Times“ poroča, da so imele angleške operacije v Buschfeldu velike uspehe, da se je udalo, ali bilo ujetih 1500 oboroženih Burov, da so Angleži zasedli Pietermaritzburg in da se godi Burom v Buschfeldu slabša kot Angležem. Tudi ta renomaža ni potrjena. Vojni poročevalec lista „Daily News“ pa vzlic temu javlja, da je Botha pogajanja, katera mu je ponudil lord Kitschenor, odklonil, ako ne dovoli Anglija neodvisnosti Burov. Dokler so Buri tako ponosni in nepristopni, se gotovo ne more trditi, da jim vojna sreča ni mila!

Razne stvari.

Iz Podjunske doline na Koroškem. Harihovo posestvo v Doberli vesi kupil je pred kratkem eden najbolj zagrizenih klerikalcev imenom Sekol p. d. Babič, ki ima tudi sina, ki za „gospoda“ študira. Temu se tukaj vse čudi, kajti znano je vsakemu, da je bil Babič dosedaj posestnik le prav skromne bajtice ki bi njega in njegove ljudi le prav slabo redila, če bi sam k sreči ne izvrševal črevljarske obrti. Zato pa se tukaj tudi govori, da so najbrže drugi pri tem kupu deležni in da irga Sekol le postransko vlogo. Ni potreba dosti uganjevat, uganka je hitro rešena: lastniki one slavno znane gospodarske zadrüge v Sinči vesi, ustanoviti hočejo namreč v Doberli vesi

Toda s tem, da sem nesel suknjo na roki in jo mahal v rokavih, prišel z deža pod kap.

Srajca moja je bila vse drugo prej nego srajca. Umazana je bila tako, da človek ni spoznal ali je bila nova, bela ali siva, ali kakšna. Na lahtih bila je strgana in kazal sem radovednemu občinstvu svoje potolčene lahte.

Zopet so se mi smejali in me imeli za malo prismukjenega, ker nosim sukno v roki in kažem črno srajco.

Toda kmalu sem se spravil iz mesta in prišel do vode, kjer sem ribal in drgal suknjo tako dolgo, da se ni več poznalo. Potlej sem se pa vlegel oblečen na prod in kazal hrbet ljubemu solncu, da bi ga posušilo; ležal in grel sem se kakor martinček.

